

JulkICT

Valtion ICT-menoseurannan tietopohjan kehittämistä valmistelevan työryhmän kokous

Aika Perjantai 8.5. klo 9.00–10.50

Paikka Teams

Osallistujat

Jukka Erkkilä	tietohallintoneuvos, valtiovarainministeriö, puheenjohtaja
Jenni Karpus	erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö, pääsihteeri
Mari Vehmainen	erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö, jäsen
Joonas Toivainen	erityisasiantuntija, sisäministeriö, jäsen
Sari Hosionaho	johtava asiantuntija, oikeusministeriö, jäsen
Juha Saunamäki	johtava asiantuntija, oikeusministeriö, (varajäsen)
Walteri Metsä-Tokila	erityisasiantuntija, Liikenne- ja viestintävirasto, jäsen
Joonas Gröhn	erityisasiantuntija, Liikenne- ja viestintävirasto (varajäsen)
Pasi Tenkanen	ylitarkastaja, Poliisihallitus, jäsen
Miikka Laakso	ICT-asiantuntija, Poliisihallitus (varajäsen)
Hanna Kuikka	talousjohtaja, Valtori, jäsen
Marko Maaniitty	controller, Verohallinto, jäsen
Anni Paavilainen	erityisasiantuntija, Oikeusrekisterikeskus, jäsen
Jukka Sorvali	kehityspäällikkö, Patentti- ja rekisterihallitus, jäsen
Merja Snygg	financial controller, Patentti- ja rekisterihallitus (varajäsen)
Olli Dahlberg	taloushallintoasiantuntija, valtiovarainministeriö, jäsen
Päivi Anttila	hankekoordinaattori, valtiovarainministeriö, sihteeri

Asiantuntijajäsenet

Juho Ajo	palvelupäällikkö, Valtiokonttori
Tytti Huopainen	taloushallintoasiantuntija, Valtiokonttori

Poissa

Benita Troberg	erityisasiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö
----------------	--

1. Kokouksen avaaminen ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00.

Päätösesitys: Hyväksytään kokouksen esityslista.

Päätös: Hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Liite 1)

Päätösesitys: Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja

Päätös: Hyväksyttiin.

3. Yhteenveto työpajojen tuloksista ja työryhmässä toteutettava jatkovalmistelu (Liite 2)

Esittelijä: Janni Karpus, VM

Käsiteltiin yhteenvetoa 15.4. pidetyn työpajan tuloksista sekä niihin liittyvistä jatkotoimista. Seurantakohdemallin kehittämisvaihtoehtoista yhteisten toimintojen kehittäminen arvioitiin tarkoituksenmukaisimmaksi vaihtoehdoksi. Muutoksen toteuttamisen osalta todettiin kuitenkin tarve arvioida kohtuullinen aikataulu. Menojen käsittelyn näkökulmasta ylläpidon ja kehittämisen erottelun todettiin aiheuttavan muutuskustannuksia, mutta olevan toteutettavissa. Työajan kohdentamisen osalta todettiin, että ylläpito–kehittäminen -erittelyn jatkovalmistelussa on keskeistä huomioida mallin käytännön toimeenpantavuus työajankohdennuksessa. Sekä menojen käsittelyssä että työajan kohdentamisessa korostettiin yhteisen ohjeistuksen merkitystä.

Lisäksi käsiteltiin alustavaa yhteenvetoa 27.4. pidetyn työpajan palautteista. Palautteissa esitettiin, että pienkehittäminen tulisi huomioida määrityksissä, mutta samalla tuotiin esiin huoli sen vaikutuksista muun muassa menojen käsittelyyn, mikäli pienkehitys erotellaan ylläpidosta. Euromääräisiä raja-arvoja ei pidetty tarkoituksenmukaisina. Ylläpidon ja kehittämisen erittely Valtorilta tehdyissä ostoissa nähtiin paikoin vähemmän merkityksellisenä. Muutosten aikataulun todettiin olevan tarpeen olla tiedossa viimeistään kesän 2026 jälkeen, mikäli ylläpito–kehittäminen -erittelyn käyttöönottoa suunnitellaan vuoden 2027 alusta.

Sisäisten ICT-kulutilien osalta palautteissa korostettiin yksinkertaisten ratkaisujen merkitystä. Tarkastelluista vaihtoehtoista eniten kannatusta saivat 1–2 tilin mallit. Yhden tilin mallissa käytössä olisi ainoastaan tili ”ICT-palvelut, sisäiset”. Kahden tilin mallissa tämän lisäksi otettaisiin käyttöön tili ”ICT-lisenssit, sisäiset”, jolle kohdennettaisiin Valtorin lisenssipalveluihin liittyvät ostomenot.

Virastoilla on käytössään myös muita menettelyjä ja tarpeita kuin liikekirjanpidon tilit, joiden avulla Valtorilta tehtyjä ostoja voidaan seurata tarkemmin. Sisäisten ICT-kulujen liikekirjanpidon tilien muutokset 1-2 tilin mallissa arvioitiin olevan kirjanpitoyksiköiden näkökulmasta toteutettavissa vuoden 2027 alussa.

Projektikoodin käytön yhtenäistämisen osalta todettiin nykykäytäntöjen olevan hajanaisia. Projektikoodien perustamisprosessia tulisi sujuvoittaa, ja luokitteluja sekä metatietoja yhtenäistää. Yhtenäistämispyrkimyksiä pidettiin tarpeellisina, mutta niiden todettiin edellyttävän tarkastelua suhteessa muihin valittaviin seurantakohdemallin kehittämistoimenpiteisiin. Lisäksi tunnistettiin kehittämistarpeita yleisemmin projektikoodien perustamisprosessissa sekä koodien tietosisällössä. Palautteet todettiin tarpeellisiksi käsitellä vielä Valtiokonttorin kanssa, ja samalla tarkentaa, onko 27.4. työpajan palautteita ja esitettyjä muutoksia mahdollista huomioida vielä kevään 2026 aikana. Keskeiset havainnot päätettiin viestiä myös Palkeille.

Keskustelussa todettiin, että ehdotetuilla projekti-seurantakohteen käytön ohjeistuksen muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia EU-rahoitteisiin projekteihin useimmissa organisaatioissa. Joissakin tapauksissa suuret hankekokonaisuudet joudutaan edelleen pilkkomaan, ja projektikoodien rakenteisiin sekä aktivointeihin liittyvät kysymykset säilyvät ennallaan. Haasteita voi aiheuttaa erityisesti se, että palveluostoihin liittyvä laskutus ei kaikilta osin mahdollista riittävän yksityiskohtaista jaottelua, mikä lisää manuaalisen erittelyn tarvetta. Osassa organisaatioista vaikutuksia ei arvioitu syntyvän lainkaan tai niiden katsottiin olevan vähäisiä, sillä raportointivelvoitteet pysyvät pääosin ennallaan ja kustannukset on jatkossakin eriteltävä riittävällä tarkkuudella.

Valtiovarainministeriö arvioi keskustelun pohjalta, ettei EU-rahoitteisia projekteja koskevia vaikutuksia ole tarpeen käsitellä tarkemmin työryhmässä. Samalla korostettiin, että projektikoodin käytössä on tunnistettavissa yhtenäistämismahdollisuuksia, mutta kehittämisessä tulee huomioida nykytilan hajanaisuus sekä eri toimijoiden vaihtelevat tarpeet.

Päätösesitys: Merkitään keskustelu tiedoksi ja hyödynnettäväksi jatkovalmistelussa.

Päätös: Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi ja hyödynnettäväksi jatkovalmistelussa.

4. Pienkehittäminen osana ylläpito -kehittäminen määrityksiä (Liite 2)

Esittelijä: Janni Karpus, VM

Käsiteltiin pienkehittäminen osana ylläpito -kehittäminen määrityksiä. Aiempien sekä huhtikuussa pidettyjen työpajojen palautteiden perusteella todettiin, että ”pienkehittäminen” ymmärretään virastoissa eri tavoin, ja käsitteellä viitataan osin erilaisiin tilanteisiin. Osassa palautteista pohdittiin mahdollisuutta määritellä pienkehittämiselle yhteinen työmäärään tai euromäärään perustuva raja. Yhteisten raja-arvojen määrittelyä pidettiin kuitenkin haastavana muun muassa siksi, että virastojen ICT-toimintojen kokoluokat ja volyymit vaihtelevat merkittävästi. Yhtenäisten käytäntöjen vahvistamiseksi esitettiin, että ylläpidon ja kehittämisen määrittelyä täydennetään käsitteellä ”pienkehittäminen”. Määrittelyn laadinnassa hyödynnettäisiin olemassa olevia ylläpidon ja kehittämisen määritelmiä, eikä tarkoituksena olisi asettaa yksityiskohtaisia raja-arvoja esimerkiksi euromääräisesti.

Kokouksessa esiteltiin ehdotus pienkehittämisen määritelmästä, jonka mukaan pienkehittäminen on kehittämistä, joka kohdistuu olemassa olevaan ICT-ratkaisuun ja tuottaa rajatun, mutta selkeästi tunnistettavan uuden arvon tai hyödyn, kuten uuden toiminnallisuuden, käytettävyyden parantamisen tai prosessin tehostamisen. Pienkehittäminen ei muuta ratkaisun perusluonnetta. Kyse ei ole ylläpidosta, koska muutos ei rajoitu nykyisen toiminnan tason säilyttämiseen.

Keskustelussa todettiin, että ehdotettu pienkehittämisen määrittely vastaa pääosin useiden organisaatioiden nykyisiä käytäntöjä. Käytännön toteutuksen korostettiin perustuvan osin tapauskohtaiseen harkintaan ja tarkoituksenmukaisuuden arviointiin.

Keskustelussa nostettiin esiin olennaisuuden periaatteen merkitys: keskeisten asioiden oikea kohdentaminen nähtiin tärkeämpänä kuin yksityiskohtainen erittely. Ohjeistuksen selkeyttä pidettiin tärkeänä, ja samalla korostettiin, ettei määrittely saa johtaa tarpeettoman raskaaseen tai tarkoituksettomaan lisätyöhön.

Päätösesitys: Merkitään keskustelu tiedoksi ja huomioitavaksi 13.5. tilaisuuden valmistelussa.

Päätös: Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi ja huomioitavaksi 13.5. tilaisuuden valmistelussa.

5. Tietohallinto-tukitoimintojen erittely ylläpitoon ja kehittämiseen (Liite 2)

Esittelijä: Jenni Karpus, VM

Käsiteltiin tietohallinto tukitoimintojen ylläpito– kehittäminen -erittelyssä huomioitavia näkökulmia. Todettiin, että eri näkökulmista tarkasteltuna optimaalinen erittely ylläpidon ja kehittämisen välillä voi muodostua erilaiseksi.

Sisäisten ICT-kulujen osalta valtaosa sisäisistä ICT-ostoista muodostuu Valtorilta tehdyistä ostoista, ja merkittävä osa näistä menoista kohdennetaan tietohallinto tukitoiminnoille. Kohdennuksista suurin osa kohdistuu perustietotekniikkaan ja käyttäjätukeen, mutta kohdennuksia tehdään myös IT-hallinnon ja arkkitehtuurin, tukitoimintojen tietojärjestelmien sekä muille tietohallinto -tukitoiminnoille. Valtorilta hankittujen jatkuvien palveluiden käyttöönotot sekä erilliset projektit ja toimeksiannot tulisi pystyä kohdentamaan virastoissa kehittämiseksi.

Ulkoisten ICT-menojen osalta todettiin, että hankintoja kohdistetaan tietohallinto tukitoiminnoille huomattava määrä. Vaikka yksittäisen viraston näkökulmasta summat eivät välttämättä näyttäydy merkittävänä, hallinnonalan ja konsernitason tarkastelussa niiden mittaluokka korostuu. Näin ollen pidettiin tärkeänä, että ulkoiset ostomenot voidaan erotella ylläpitoon ja kehittämiseen myös tukitoiminnoissa.

Työajan kohdentamisen osalta todettiin, että tietohallinto tukitoiminnoille kohdentuu merkittävä määrä palkkamenoja. Suurin osuus kertymästä kohdistuu IT hallinnon ja arkkitehtuurin tehtäviin, mutta merkittäviä osuuksia kohdistuu myös perustietotekniikkaan ja käyttäjätukeen sekä tukitoimintojen tietojärjestelmiin. ICT asiantuntijoiden työajan kohdentamisessa tulisi pystyä erottamaan ylläpito ja kehittäminen.

Vaihtoehdossa, jossa kukin tukitoiminto luokiteltaisiin yksinomaan joko ylläpitoon tai kehittämiseen, menototeumia ei saataisi muodostettua yhteisesti sovittujen ylläpidon ja kehittämisen määritelmien mukaisesti. Valtorilta tehtävien ostojen kohdentaminen ylläpitoon ja kehittämiseen vaikeutuisi erityisesti tukitoiminnoille kohdennettavien menojen osalta sekä uuden tukitoiminnon, kyber- ja tietoturvallisuuden kautta saatava tietopohja heikkenisi tällaisessa mallissa.

Keskustelussa tarkasteltiin eri vaihtoehtoja tukitoimintojen luokitteluksi ylläpitoon ja kehittämiseen sekä näihin liittyviä vaikutuksia. Näkemykset jakautuivat sen suhteen, tulisiko tukitoiminnot sitoa yksiselitteisesti toiseen luokkaan vai mahdollistaa molempien ulottuvuuksien rinnakkainen tarkastelu.

Useissa puheenvuoroissa todettiin, että perustietotekniikka painottuu pääosin ylläpitoon, kun taas IT-hallinnon, arkkitehtuurin ja osin kyber- ja tietoturvallisuuden tehtäviin sisältyy sekä ylläpitoa että kehittämistä. Kyber- ja tietoturvallisuuden osalta korostettiin erityisesti sen luonnetta jatkuvana

palveluna, johon on viime vuosina kohdistunut kehittämistä, mutta jota ei ole perusteltua luokitella yksinomaan kehittämiseksi.

Keskustelussa nostettiin esiin myös vaihtoehto, jossa ylläpidon ja kehittämisen erottelu tehtäisiin erillään toimintoluokittelusta muiden seurantakohteiden avulla. Tämän nähtiin voivan parantaa hallittavuutta ja joustavuutta sekä mahdollistaa tarkemman tarkastelun eri näkökulmista. Samalla kuitenkin todettiin, että tällainen ratkaisu voisi heikentää tiettyjen tietotarpeiden, kuten yksittäisten tietohallintotoimintojen kehittämisen kohdentumisen, seurantaa.

Lisäksi tuotiin esiin tarve huomioida sekä konsernitason että virastotason tietotarpeet. Konsernitason korostuu tarve erotella ydin- ja tukitoiminnot, kun taas virastotason voi olla tarvetta tarkempaan erittelyyn. Keskustelussa todettiin, että liian yksinkertainen malli voi johtaa tiedon menettämiseen esimerkiksi tietojärjestelmien elinkaarikustannusten seurannassa.

Keskustelussa esitettiin uutena vaihtoehtona, että tukitoimintojen osalta otettaisiin käyttöön uusi "tietohallinnon kehittäminen" -tukitoiminto esimerkiksi korvaamalla sillä nykyinen "muu tietohallinto" toiminto. Muut tietohallinto -tukitoiminnot luokiteltaisiin ylläpitoon. Uusi ehdotettu malli sai alustavasti kannatusta työryhmässä mm. työajankirjauksen tukemisen näkökulmasta. Todettiin, että mallia tulee arvioida vielä suhteessa konsernitason tietotarpeisiin sekä myös seurantakohdemallin näkökulmasta.

Vaihtoehtoisten mallien arvioinnissa korostettiin tiedon hyödynnettävyyttä, käytännön toteutettavuutta sekä sitä, kuinka hyvin ratkaisu tukee eri tasojen raportointitarpeita. Yksiselitteistä ratkaisua ei nähty, vaan todettiin, että valittava malli edellyttää tasapainottelua eri tavoitteiden välillä. Jatkovalmistelussa nähtiin tarpeellisena tarkentaa tietotarpeita ja arvioida ratkaisujen vaikutuksia ennen lopullisia linjauksia.

Päätösesitys: Merkitään keskustelu tiedoksi ja huomioitavaksi 13.5. tilaisuuden valmistelussa.

Päätös: Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi ja huomioitavaksi 13.5. tilaisuuden valmistelussa.

6. Toimeksianto seurantakohdemallin kehittämisen ratkaisuvaihtoehtojen työmäärävaikutuksista osana loppuraportin valmistelua (Liite 2)

Esittelijä: Jenni Karpus, VM

Kokouksessa esiteltiin loppuraportin rakenteen luonnos. Raporttiin kuvataan tausta ja tavoitteet sekä työryhmän tuottamat kehittämis ehdotukset. Kehittämis ehdotuksista todettiin, että laajimmat vaikutukset liittyvät ylläpidon ja kehittämisen menojen erittelyyn. Näitä vaikutuksia on arvioitu ICT-menotyöryhmässä sekä huhtikuussa järjestetyissä työpajoissa. Valtiovarainministeriön JulkiCT-johtoryhmä on korostanut vaikutusten työmäärien konkretisoinnin tärkeyttä huomioiden virastojen nykykäytäntöjen erilaisuuden.

Loppuraporttiin sisällytetään ICT-menotyöryhmän jäsenorganisaatioiden arviot työmäärävaikutuksista (kertaluonteiset ja pysyvät). Arvioiden yhteydessä esitetään tiivistetty kuvaus lähtötilanteesta sekä keskeisistä muutoksen edellyttämistä toimenpiteistä ja vaikutuksista, joista muutoskustannukset muodostuvat. Työmääräarvioiden laatimisessa pyydettiin hyödynnettävän liitteessä 2 mainittuja ICT-menotyöryhmän aiempia aineistoja. Työmääräarviot pyydettiin suhteessa nykyisiin ylläpito–kehittäminen-erittelyn käytäntöihin. Arviot esitetään 15.4. työpajassa käsitellyistä kolmesta seurantakohdemallin kehittämisvaihtoehdosta. Työmääräarviot pyydetään työryhmän kaikilta muilta jäsenorganisaatioilta lukuun ottamatta Valtoria ja Valtiokonttoria.

Työmääräarviot pyydetään esittämään siten, että niissä huomioidaan vaikutukset eri taloushallinnon prosesseihin sekä työajankohdentamiseen. Arviot voidaan esittää henkilötyöpäivinä (7,25 tuntia/työpäivä), henkilötyökuukausina (21 työpäivää) tai henkilötyövuosina (252 työpäivää).

Keskustelussa käytiin läpi näkemyksiä esitetyn työmääräarvioinnin sisällöstä ja toteutustavasta. Eri puheenvuoroissa korostettiin, että arvioinnissa tulisi huomioida kattavasti kaikki muutoksesta aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien asiantuntijatyön työaika, jotta kokonaisvaikutukset eivät jäisi piiloon.

Laskujen käsittelyn osalta tuotiin esiin, että muutokset voivat lisätä laskujen määrää merkittävästi, mikä voi kasvattaa kustannuksia erityisesti tilanteissa, joissa käsittely tapahtuu manuaalisesti. Samalla todettiin, että kustannusvaikutukset riippuvat olennaisesti laskujen käsittelyasteesta: automaattisen ja manuaalisen käsittelyn välillä voi olla huomattava hintaero.

Keskustelussa todettiin myös, että organisaatioiden käytännöissä on vaihtelua, ja osa on joutunut tarkentamaan laskujen käsittelyä esimerkiksi tarkastusvaatimusten vuoksi. Toisaalta tuotiin esiin, että myös kehittämiseen liittyviä laskuja on mahdollista käsitellä automatisoidusti, mikäli ne perustuvat sopimuksiin ja selkeisiin viitteisiin. Tämän nähtiin edellyttävän toimivia käytäntöjä ja riittävää määrittelyä taustalla. Lisäksi keskustelussa korostettiin, että muutosten toteuttaminen edellyttää tarvittaessa järjestelmä- ja

prosessimuutoksia, kuten esimerkiksi validointisääntöjen kehittämistä, mikä tulisi huomioida viestinnässä ja valmistelussa.

Kokonaisuutena todettiin, että työmääräarvioinnissa on tärkeää huomioida sekä kertaluonteiset että pysyvät vaikutukset ja ottaa huomioon organisaatioiden erilaiset nykykäytännöt, jotta arviot olisivat mahdollisimman realistisia ja vertailukelpoisia.

Päätösesitys: Päätetään työmäärävaikutusten arviointien toteuttamisesta esitetyssä muodossa tai muutoksin. Työmääräarviot pyydetään 27.5. mennessä.

Päätös: Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi. Pyydettiin toimittamaan arviot 27.5. mennessä vähintään taloushallinnon ammattilaisten näkökulmasta. Pohjassa mahdollistetaan myös muiden kustannusten esittäminen. VM toimittaa pohjan arviointia varten viikolla 20.

7. Muut asiat (Liite 2)

- 15.4. ja 27.4. pidettyjen työpajojen esitysaineistot sekä yhteenveto työpajojen tuloksista ovat saatavilla työryhmän kokouskansiossa [Teamsista](#).
- Seuraava kokous pidetään 29.5. klo 9.00–10.50, jolloin käsitellään kehittämissuositusten viimeistely sekä loppuraportin luonnos.
- 16.6. klo 9.00–10.50 pidettävässä kokouksessa käsitellään loppuraportti ja päätetään työryhmän työ.

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.47.

Liitteet

Liite 1 Pöytäkirja valtion ICT-menoseurannan työryhmä 10.4.2026
Liite 2 Työryhmän kokouksen esitysaineisto 8.5.2026